

Kultura > Muzika

U doba kada je počinjao pre tačno dvadeset godina, upravo održan Međunarodni festival nove muzike Ring Ring ne samo da je bio jedan od retkih festivala u zemlji urušeni ratom i sankcijama, već se tada sigurno teško mogao pronaći onaj ko bi se kladio u opstanak takvog festivala. Sada, dve decenije kasnije, mnogo toga se promenilo a ponešto je ostalo isto. Nova muzika se u sveskim okvirima razvila do statusa ekskluzivneta, dok se svode o kulturi uglavnom govori kao o nepostojećoj i postojivko žali za ekskluzivnim kulturnim događajima koji su milijama daleko. Shodno tome, događajem sezone moglo bi se proglatiti kada se u jednoj nedelji steknu izvođenja svih 20 Etida za klavir Filipa Glassa, koga je Gardian proglasio najvećim živim američkim kompozitorom, nastup free jazz titana Carla Gjele koji je preneo RTS Digital i par dana kasnije koncert anarho-punk veterana The Ex u saradnji sa mnogim lokalnim džez saksofonistom Kenom Vandermarkom i trubačom slične reputacije Netom Vilijem. Kada se tome doda i nastup Agustija Fernandezsa vodećeg španskog muzičara u improvizovanoj muzici, ovog puta u saradnji sa domaćim ansamblom za savremenu muziku "Studio 6" i kompozitorom i improvizatorom Ričardom Baretom, zatim koncert čuvenih avangardnih džezera Grejso Kolektiv iz Madarske i sve ono što su izveli Broken Heart Collector, Maje S.K. Ratiše, Mir Alira Salata, veliki ime japanskog free džeza i idris Akamur sa svojim The Pyramids, onda je za ugo očekivani "kulturni događaj" potrebno samo pažljivo praćenje i prisustvovanje na malim različitih dšlavanja.

Svakako, veliki adeo u pomenutu temu ima i početak spiskog uglavnom, stranim institucija koje su podržale festival, kao i upornost organizatora. "Nije bilo lako protetihi dvadeset godina, neće biti lako ni narednih dvadeset", rekao je otmaci i umetnički direktor Bojan Đorđević, na početku promotivnog koncerta

Okruglo dvadeset

Festival eksperimentalne muzike "Ring Ring" ovogodišnjim izdanjem održanim od 14. do 25. maja pokazao je da i u zemlji kao što je Srbija ovakav festival može imati publiku i doživeti dvocifren broj godina

Piše: Marija Banković

održanog par dana pre samog početka festivala. Tada je u Kulturnom centru Rex najavio koncert koji bi sažeto mogao opisati o čemu je Ring Ring u stvari. Saradnja hanzmatične Svetlane Spajić, vokalno-interpretatorke tradicionalnog srpskog pevanja, i kolektive Dragane Tomić i diplara i guslara iz Žegara Obraca Milica sa nemačkim Zentkrater triom odigrali se u najboljem maniru postmoderne kombinacije simbola i značenja. Moćni glasovi ojevu žena donosile su silke vode Dine i borbi iz Prvog svetskog rata u pesmama iz Svetlaninog rodnog Podrinja, Obrad Milić

premiero je odgledao "Ateniat u Sarajevu", koju je primio od svog oca, čuvenog špansko-guslara s početka dvadesetog veka, dok su umetnici nemačkog Zentkrater tria, Reinhold Fikl na klaviru, Moris de Marten sa udaraljkama i Burkard Slotauer sa violinom, koristeći instrumente na sve moguće načine i ne razumevajući reči napreva, donosili grmljavine, dubor vode, hum i tišinu, zvuk triangle kao fatalnost trombeta. Kao da su se prošle i budućnost snole u jednom trenutku, kulturna publika je nakon završetka stoebni u stoebe ovacije kojima je guslar Obrad bio gotovo zapanjen.

Simbolika operi, ili ne, tek ovogodišnji Ring Ring zvanično je otvoren izvođenjem dvadeset Etida Filipa Glassa, koje je čuveni kompozitor stvarao tokom dvadeset godina, u nameri da "postane bolji pijanista". Samo nekoliko meseci nakon svetske premijere u Brukljnu, kada su deset pijanista, uključujući i samog Glassa, izveli sve Etide, ovdajšnja publika imala je priliku da Etide čuje u izvođenju naših tri pijanistkinje, svake različitog senzibiliteta kojima su objeile svoja izvođenja. Branka Parčić, pijanistkinja koja se već tri decenije bavi Novom muzikom, predložila je kolektivni,

Naći kolektivni, vesno pijanistkinji savremeno muziku i mladog i mudarenog Natali Penzić kojoj je ovo bio prvi muzički savet sa eminentnim kompozitorom, da Glasove Etide u celosti izvedu upravo na Ring Ringu. U gotovo tri sata stala je virtuoznost potvaranja tehnickog u emociji i estetici i to je ovaj čulo ujedno kao veštost i kao truen, hum i zastrašujuće, dramatično i melanholično. "Nova muzika jeste talava da iznolava ostavlja sloboda interpretacije", rekao nam je Branka Parčić nakon koncerta. "I posebno je doživljaj što je publika čula Glassa na tri različita načina."

Istovetno kao što je Svetlana Spajić za saradnju odabrala Zentkrater trio u Branku Parčić Filipa Glassa, tako je naš Ansambl Studio 6, ovog puta u sastavu Nenad Marčević truba, Milica Zarić harfa i Iveta Grabovac violončelo, zajedno sa Ričardom Baretom, isabstnim improvizatorom na elektronicu, poveo špansko virtuosu improvizaciju na klaviru Agustija Fernandezsa na muzičko putovanje na kojem su akrombni instrumenti sačinjavali u komponovanju. Izvođenja i slobodni - sada i ovde. Klavir, objeovni floe i drveni: kačiše moge svolati kao kompletan orkestar pod prstima veštog pantomimistara Agustija

na repetitivno dečadi izazvao je odlike, na vitini sačinika Ksarvri i Vojtkskog na kontrabasu i Klana Kogita na basu, i najkijna je nedavno objavio album "Christ Be'eresting", da bi već u nekim sledećim mesecima dao duboki lirski naklon velikanima, Monso, Rollinsu, Ajters. Na kraju je pokušao da se obrati egalitarnoj publici, ali je bio prekinut od strane komercijalno a studija. "Ja verujem u Ringa i, etn, samo ću reći, bog vas sve blagoslovio" bilo je sve što je rekao. Sve to sa slaveni nema veze, videli smo, ni sa savremenom. Zvode se bili oni koji su se u prethodnih meseci dala penjali na scenu da polodu koliko vole ono što stvaraju i mi koji smo u tome uzivali. I nije potrebno ni znati ko su The Ex, koliko je poznat i pežanac Ken Vandermark ili kakvu revo odju u improvizaciji na trubi izveeli Met Vuli, da bi se desilo na njihovom koncertu kao na prvom letu smo održivali kao džezfest, dok prikivamo Kaju i Majku Sjujpa, Kobjina kao idealne jam partnere na gde ništa još nije isprobanano. Kao što je Grejso kolektiv odusao publiku u Grejso furioznom omraoju Bertra Sabadošu, još jednom izopštenku muzičkog etablimenta, kao što je Alira Salata sa svojim triom sve polemama. Isto onako kao što su se Miri Ackemoor & The Piramids ponovo skupili nakon 25 godina da bi i ovaj: kožu sveta doneli najbolje od muzike Amerike, Afrike, Evrope, dalekih horizonta. ■